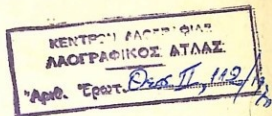

112

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

41

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10-15 Απρ. 1970

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ *Εν Μουσείῳ τῇ 15-4-1970

ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ(ΣΕΩΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ

*Αριθ Πρωτ. 833.

Πρὸς

Τὴν *Ακαδημίαν *Αθηνῶν

Κέντρον *Ερεύνης τῆς *Ελληνικῆς Λαογραφίας

Εἰς *Αθήνας

*Εν συνεχείᾳ τοῦ ὑπ'ἀριθ . 2406)π.ε)28-2-70 ἡμετέ-
ρου ἐγγράφου ,δι'οὗ ἀπεστάλησαν ὑμῖν 42 ἀντίτυπα τοῦ ἐρω-
τηματολογίου ὑμῶν,διὰ τὴν συναξιν λαογραφικοῦ *Ατλαντος
τῆς *Ελλάδος κ.λ.π. ἔχομεν τὴν τιμὴν νά διαβιβάσωμεν
ὑμῖν καὶ τὰ ἕτερα ὑπολείπεται τούτῳ, δέοντως συμπληρω-
μένα, διὰ τὰ καθ'ὑμᾶς .-

μετὰ τιμῆς

ἐπιθεωρητῆς

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... ἀσχολοῦνται μετὰ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μετὰ οἰκογένειάν των ; .....

... ἀπὸ τῶν γαιοκτημόνων καὶ τῶν μοναστηρίων .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

... ἀπὸ τῶν γαιοκτημόνων καὶ τῶν μοναστηρίων .....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; ... Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; ...

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

- δ'. 1) Πώς ελιπταίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος ; ....

...Τὰ χωράφια μας ελιπταίνοντο με τὴν μορφοτὴν τῶν ζώων καὶ μὲν...

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας ; ... τοῦ 1953 ...

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; Τὸ βιδηροῦν καὶ γεωργικὰ μηχανὰ ἀπὸ τοῦ 1950 - Γεωργικὰ μηχανὰ δὲν ὑπάρχουν...

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

Ποῖας κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ ;

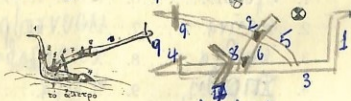
Εἰς τὰ χωράφια καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον κατασκευάζετὰ κατὰ χρῆσιν τοῦ μονόφτερου βιδηροῦ καὶ ἄλλο.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. γλῆνη 4. ὄχι 6. ὄχι 7. πτερά

2. βήματα 5. ὄχι 8. βήματα

3. ἀγρονομία 6. ὄχι 9. καὶ δι

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει ;) ... Ἀδὲν ὑπάρχει...

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... Ἀδὲν ὑπάρχει...

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Δ.δ.ν. β.β.δ.ρ.χ.ε.

5) Μηχανή αλωνισμού Λόγ. επίδραση.....

5) Μιχαήλ αλωνιστής
στ'. 1) Το ξύλινο άροτρον. Ποιος κατασκεύαζε (ή κατασκευάζει) το παλαιόν ξύλινο άροτρον. Τ.Σ. Περικ. Βούτσης. γαρ. τ.δ. διαταβυλάζε. δ. μαθέναις. μόνη του. Κόλησ - κλησ. τ.δ. μεταβυλάζε. κλησιγ. εινδ. ολους. π.π. εινδ. τ.κ. η.δ. β.τ.μ. τ.δ. ε.γ.ε.ι.α.κ.ε. τ.δ. υ.α.λ.α.τ.ε.ρ.α.
2) Ποία ήτο ή μορφή του παλαιού ξυλίνου άρότρου εις τον τόπον σας και ποία είναι σήμεραν. Ποίαι διαφοραι υπήρχον (ή υπάρχουν) εις τó χρησιμοποιοούμενον άροτρον εις τον τόπον, σας από τα είκο- νιζόμενα ένταυθα; καμία διαφορή δεν έγινε παρά το

2) Ποια ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποια εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα; *καμία ἀλλαγή δεν έγινε ποτέ*

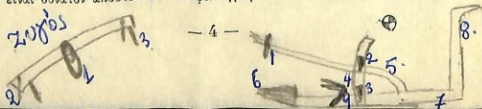

3) Ἰχθυογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. κηρίδι	6. ἡμί	11. Μερη τοῦ ζυγοῦ
2. βυῖνα	7. μονοκώρα	12. 1. ἀβυδαρη
3. βυῖνα	8. χειρολαβή	13. 2. γυῖνης ἀρσενική
4. Ἰπρίνη	9. Φακέρ	14. 3. γυῖνης δακτὺ
5. ~~μονοκώρα~~ δακτύλι	10. .	15. .

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ **ύνι**. Τὸ **ύνι** τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆ-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει **ύνι** (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

... **ἰδ. ὁλ. αὐτ. εἰδ. χωραφιῶν εἰχομετόν το**
ύνι, το δὲ ὅλο. εἰς ἰχνογραφῆμε. .....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;

εἶναι ὁσενόμαυρη
καὶ ἡτο ζωχαυτή (ἡ χαρταυτή).

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

εἴ το ἡτο εἶναι
ἐκ ξύλου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου
(π.χ. σκεπάρι, πρίονι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

Σκεπάρνι.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος, ... *ἡ π. η. ο. υ. ἡ ψ. μ. ο. ν. ο. ι. κ. α. υ. β. ο. δ. ι. α.*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Μ. θ. γ. ο. ν. μ. ε. δ. ο. ρ. ἰ. ν. ε. τ. α. ι. τ. ο. ὄργωμα.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μέ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Σ. τ. δ. β. ο. δ. ι. α. ε. δ. ν. α. ρ. α. ρ. α. τ. η. τ. η. δ. ζ. υ. γ. ὁ, ὡς ὅτι ἡ π. α. ρ. ο. υ. μ. η. ο. ἰ. ρ. ἡ μ. α. ρ. ἰ. β. ι. ζ.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζέυλια κλπ.).

1. *Ἀνδρῶν*
2. *Ἀριστερὴ γυνῆς*
3. *Δεξιῆς γυνῆς*

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευγῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Ζεῦγος β. ο. δ. ι. α.*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

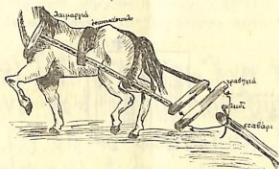
Ἀνδρῶν

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Δ. ε. ν. ρ. ἰ. ν. ε. τ. α. ι.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦσις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Ἄ. ρ. η. μ. α. κ. α. φ. ἔ. ρ. α. μ. ε. δ. ε. ν. ζ. ε. ἰ. ο. μ. ε. ε. ν. α. γ. ὡ. δ. ε. ἰ. ε. δ. ἄ. ρ. ο. τ. ρ. ο.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποία ἢ συνθήκη εἰς τὸν τόπον σας ..... .

Καθὼς ἀγαπᾷ τὸ ὄργανον γίνεται καὶ
γίνεται ἄνθρωπος καὶ ὁργανοῦ μετὰ τὸν ἄνθρωπον.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζευξιμὸν τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄρτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πώς γίνεται το ζευξίμοις εις το σπέρμα αόστρον...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρῶν ἀποτρον.....
 εἰς τὰ ἄρθρα πλ. χρῆται μετὰ τῆς ἀποτρον τοῦ ἐξ. Περὶ οὗ
 τῆς ἀποτρον συντάσσεται τὰ παρακάτω μετὰ τῆς ἀποτρον τῶν ἄρθρων

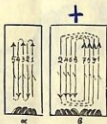
3) Πώς κατευθύνει ο γεωργός τα ζευγμένα ζώα (ή το ζώον) κατά το ὄργανο· με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Τὰ μὲν βόδια καὶ ὄχθινι· πάλιν εἶναι δαμένον· ὅπως κέρταται
 δὲ κέρταται καὶ τὸ ὄχθινι· πάλιν εἶναι δαμένον· ὅπως κέρταται
 τῇ ἡμαρτίᾳ. — 7 —

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακίες) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α) ;

...Τὸ ὄργωμα γίνεται περιφερειακῶς ὅπως
...ἀκριβῶς δείχνει τὸ ἐκπῆμα β καὶ βιβλίον...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἄκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σπορίες, ντάμιες, σιασιές, μεσοράδες κ.λ.π.) ;

...Σπορά καὶ ὄργωμα γίνεται ἐν ντάμι.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακίαν ;

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

...Στὴν ἀκρὴν τοῦ χωραφιοῦ, πού δὲν
μποροῦν νὰ περάσουν τὰ ζευγμένα γὰρ...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἄροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὕνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

...Ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων γίνεται
...βαθιά.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... εἰς τὴν σπορὰν... εἰς τὸν μαλαμῆθουιν, εἰς τὸ ὀργώμα μόνον, βαδίς.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

Δύο (2). διὰ τὸ ἐκτελεῖν ἓνα τὸν ζεῖν ἐμβρῖον καὶ ἓνα τὸ ἐκτελεῖν τὸν θυαλῶν ἐμβρῖον.....

Τρία (3). διὰ τὸ μαλαμῆθουιν. τὸ πρῶτον (ὀργώμα) τὸν μαλρῶν τὸ δεύτερον διβόλισμα τὸ τρίτον καὶ τὸ τέταρτον ἐκτελεῖν τὸν θυαλῶν ἐμβρῖον.....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐπὶ τὴν φύτευσιν καὶ τὸν ζεῖν ἐμβρῖον πρῶτον ὀργώμα πρῶτον διβόλισμα - δεύτερον διβόλισμα καὶ τρίτον ἐκτελεῖν τὸν θυαλῶν ἐμβρῖον.....

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπασαίνον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐπὶ δὲ τὸ χωράφι εἶναι λίγη ἐκτελεῖται καὶ μετὰ χρὸς τοῦ.....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... ὅσα χρὸς ἐκτελεῖται καὶ μετὰ χρὸς καλλιέργειας.....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;.....

τὸ δισάκι καὶ ἓνα χροικὸς ἔκτελες διὰ τὸ πείνασμα τοῦ ἐμβρῖον τὸ χωράφι πάλιν εἰς ἐκτελεῖται.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργώμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλει-
ψειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

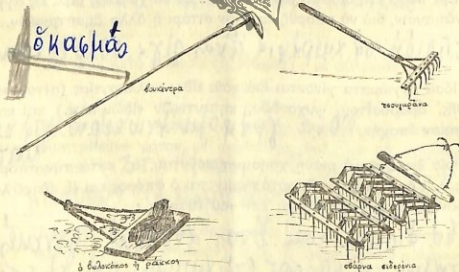
Στὸ πρῶτον μέρος τῆς βουκέντρας τοποθε-
τεῖται διδερνὴν ξύλον, μετὰ τὴν ὁποῖα γί-
νεται καλὴ εἰδὸς καθαρίσμος τοῦ ἄγρου.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); .....

..... Ἀποφῆ καὶ τὸ πρῶτον ὄργωμα γίνονται ἐν
ἐνταύθι.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσάπιδ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

Τὸ καθαρίσμα γίνεται μόνον μετὰ καθαρίσ-
μα τοῦ μέρους εἰναι ἡ σκαφή.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπιδ κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Χρησιμοποιεῖται μόνον ὁ μαχίρας διὰ τῶν ῥόβων. Πού ἀναφέρεται.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ἡ γυνὴ τοῦ ἢ τὰ παιδιὰ τοῦ χωρὶς τὰ ὑπόδημα μαχίρας ἀναμαβίτ. ἐν αὐτοῦ.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Παλαιότερα ἐσπέρνουντο ἀπὸ τοῦ χωρὶς καὶ ξηρὸν τὴν μέρα ὅπου ἐπείδῃ δὲν ἀποδίδουν τὰ ξηρὰ μαλλιερχοῦνται τὰ ὑπόδημα ματὰ τοῦ ὅπου τοῦ ἀναφύκει πρὸς τὸν κέντρον.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ῥόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

Ἐπείδῃ ἀποκολλοῦνται μετὰ τὴν κτηνοτροφίαν περὶ ὅτερο μαλλιερχοῦνται μετὰ τὴν κτηνοτροφίαν περὶ ὅτερο καὶ ξηρὸν.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Ἀπὸ τὴν πρῶτην εὐαίρη μέχρι τὴν μέρα τὴν ξηρὰ μαλλιερχοῦνται ἐν ὅσο τὸ χωράφι δίκην ἀδελφείας ἢ βραγιές.

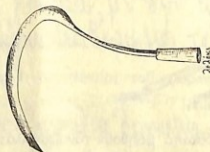
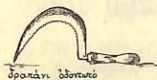
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Με ποιὸν ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Μ.Ε.Τ. δρεπάνι.

οδοντωτό
δρεπάνι

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Μόνη χρησιμοποιοῦνται. Ἡ ποσότης τοῦ κα-
λὸν ἀπὸ τὴν ἐξοχότη. Σὲ αὐτὴ ἐκπρίνεται
ἡ ἀδυναμία τοῦ κατεστραμμένου δρεπανοῦ. Ὁ κατεστραμμένος
μέρος τοῦ δρεπανοῦ ἐστὶν οδοντωτὸ καὶ δρεπανοῦ.

2) Μὲ δρέπανά ἢ μὲ ποῖα αὐτὰ ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζονται (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μ.Ε.Τ. 668.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
λείου ἦτο, ὀμαλὴ ἢ οδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ἦτο οδοντωτή. οδοντωτὴ κοψὴ
δρεπανιοῦ.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ τοῦ· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ χειρολαβὴ τοῦ ἦτο κατασκευασμένη
ἀπὸ ξύλου. Ὁ σκελετὸς δὲν εἶχε ἰδιαίτερη ο-
νομασίαν.

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *τὰ δρεπάνια καὶ τὰ χροτάρια καὶ τὸ ἔμπριον, ἐφαίαντε. ὅμως ἐξομαλύνετε, διὰ τὴν ὁδόν.*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰς χειρὰς, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Παλαιότερον ἦτο, ὅμως ὄχι.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον, ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Αὐτὸ, δηλ. τὸ ὕψος, ὡς ἐξομαλύνετε ἀπὸ τοῦ χροτάριου καὶ ἐμπριον καὶ ἐφαίαντε. Γενικὰ ἐθερίζοντο ἐπὶ ὕψους 25 ἐκατ.*
- 2) Οἱ σταχύες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ὡδόν.*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστάς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουσιν ἀπ' αὐτῶν τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χειρὲς, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *τὰ δράγματα τοποθετοῦν καὶ ἀπὸ τῶν ἰδίων καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων.*
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρὲς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *οἱ χειρὲς τοποθετοῦνται πορρὲς μαζί καὶ ἀπὸ τῶν ἰδίων καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων. τὰ δάκτυλα, οἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν ὄχον τὴν ἴδια κατεύθυνσιν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

Δεμάτια

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .....

Οἱ θεριστοὶ ἦσαν ἄνδρες καὶ
γυναῖκες. ....

Ἐργαζομένης τῆς ἀγροτικῆς ἐργασίας, ἡ ἀποτομὴ δὲν ὀρχοῦται.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἐποκοπήν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) .....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

Διὰ φύλαξιν ἔφερον μίαν μαχέδα.
Στὴν μέσην ἔφερον μίαν χωνὴν γιὰ νὰ
μὴν πονοῦν διὰ τὴν μέσην.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Προβλεπόμεθα νὰ ἀρχίσουν τὸν θερισμὸν τὴν Δευτέρα ἢ Τετάρτη.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Ἐτραγουδοῦσαν ἄραιοι.....
Τέτοια εἶναι: 1) Στραμπόχομον ἐν ἀλὼνι καὶ
2) Πούσαν Περδία γραμμένη.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.) .....

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....

Ἀθέριστο μέρος δὲν ἀφήνουν. Μόνον ἔψαχναν ἀπὸ τὰ μαλλίτερα βότρυς σταυρὸ καὶ τὸν τοποθετοῦσαν ἐπὶ δίσκου καὶ ὅλο τὸ χρῶμα.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

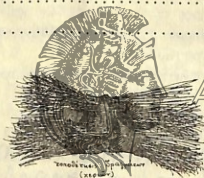
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Οἱ δ. ν.δ. βεγνώρουν μαρὰ καὶ βότρυς ἀφένοντο. Τρεῖς μετέβηρες μέρες ἀδεῖα καὶ μετὰ δέδνοντο τὸ πρῶν τῆς ἡμέρας.....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ὁ μάστορ δερικτὴς ἔπλενε τὴν χειρὶ του
καὶ τὴν ἔβαλε ἐπὶ ἰδίῳ μέρει μὲ τοὺς ἀγ-
ροὺς. Τότε ἔνας ἄλλος ἀνδρὲς ἔδενε...
τὸ δεμάτι μὲ βοῦρξῃ ἢ κλίματ' ἐλίδες.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Ἀφ' οὗ μετὰ τὸ δέσιμο συγκεντρῶ-
νυντο ὅλα τὰ δεμάτια ἐπὶ ἰδίῳ μέρει,
ὅσα καὶ ἂν ἔκε τὸ χωρὶς χωρὶς, μὲ
τοὺς μαρτοὺς πρὸς τὰ μέλας γὰρ τὴν
βροχόντα.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
σας ; Ἡ μαγειρική τῆς πατάτας ἐγένετο
καὶ τὰ παραδοτέα χροῖα ἔτσι τὴν θυμολογία
αὐτοὶ ποὺ δίνουν τὴν πληροφορίαν.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Μετά τῆς 20 Μαρτίου.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καί σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή
φωτογραφίαν.....

Μὲ βουβδν η.....

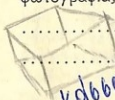
στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή
κοπή, ή ξήρανσις καί ή φύλαξις αὐτοῦ. Μόνον μὲ χερίδι.
Μετά τὴν 6 ἡμέρην εἰσπύρεται τὸ λίθαγμα. Η 6 ἡμέρην
γίνεται τὴν Μάρτια. Τὴν πρώτην χρονίαν παίρνουμε
δύο κοφίδια. Τὴν δευτέραν χρονίαν μαζὶ τὰ τέλη Μαΐου
τὸ κοπτομε μὲ τὴν κοβίδα. Αὐτὴ ἡμέρην χρησιμοποιεῖται ἀπὸ
τὴν μηδὲν ἡμέραν, μετὰ τὸ κοπτομε τὴν τετάρτην ἡμέραν τὸ δένουμε
2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός καί μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κοσμάκι, τὸ με-
σαν κ.ά.). Δὲν κολλιεργεῖται βανδ..... Τὸν θάβουμε
ἐνὶ τῇ γῇ.....

(Παραθέσατε καί σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καί δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καί τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καί σχεδιάσματα καί

φωτογραφίας)

Η ξήρανσις γίνεται ὅπου ἔστι
ψέρημι, τὸ δὲ δέλεο μετὰ ἑξῆς,
ὅπου εἶναι ἀνοιχτὸς τὸς πόδες καὶ
κάνει κατὰ τὸ περιόριστον μετὰ 68
ὅρις ὥρματα.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμὸν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Τὰ περιβόερα συγκεντρώνονται ἐ-
ξω ἀπὸ τὸ χωράφι. Μερικὰ δὲ μετὰ
φέρονται ἐπὶ τὴν αὐλὴν τοῦ οἴκου.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸν τόπον; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ...

κατασκευάζονται θεμωνιὰ, ὅταν εἶναι ποταμοὶ καὶ
μετὰ γίνονται δύο τρεῖς, θεμωνιὰ ἄλλὰ πάλιν
κατασκευάζονται τὰ δεμάτια μετὰ σταχυὰ πρὸς τὰ μετὰ

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάγκη εἰς τὸν τόπον σὰς ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνι-
σμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
σμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ....

Πάλιν οὐκ ἐπὶ τὴν αὐλὴν, ὅπου καὶ ἐ-
χωρίζετο καὶ χωρίζεται τὸ ἄχυρον ἀπὸ
τῶν ὠτῶν.

- 4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου. Εἰς
ποίαν θέσιν; ... Τὸ περιβόερον ψέρημι.

εἰς τὴν ἀνοιχτὴν μερὸς πάλιν ὑποδ. π.δ.
δυνατὴ ἔσται καὶ τὸ ἔδαφος εἶναι ὅπου
ῥεο.

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεάς, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; , , , ...

[illegible]

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χύματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) . *Συνάρχουν χωματόμυνα*

[illegible]

ՊԵՏ. ԲԱՂՅԱՆՈ.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἅλωπ' ἑκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξως τοῦ ἁλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων).

καὶ ἀχϋρών). ἵππων αὐτῶν· καὶ οὐκ ἐστὶν ἐν τοῖς
βουκοῖσι. Συναρτάει τὸν νομὲν μὴ εἰσελθεῖν φιν τῇ θο-
φανεΐδι τοῦ ἀθλωνεῖν· μέγιστον, καθ' ὃ προσέρχεται ἐπὶ
τοῦ μεταίρεσθαι κοήριον ἀγροδιδόντων ποταμῶν.

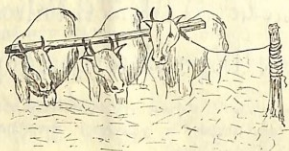
- 9) Ὡς ἂν ᾖ προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἁλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

Πόλυτε προτιμούνται οι μέρες: Δευτέρα, Τετάρτη, Πέμπτη, Παρασκευή και Σάββατο.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλῳ-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

τοποθετοῦνται τὰ δὲ μαῖτια ὀρθία μετὰ τὰ σταχῶνα ἡ ἑξῆς τὰ ἡλάνω.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιῶ ἑλκυστὶς, ὡς δύο μέτρων (καλούμενος στήληρος, στρούλουρας, δουκαῖη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ζ.τ.η. μέθη τοῦ ἀλώνει ἐκεῖ ἐν τῷ βύθῳ δύο μέτρα, ἀπὸ τὸν ὅπου δένεται τὸ σχοινὶ τῶν ἀλώνων (δύο-τρία ἄλογα) καὶ ὁ ἀλώνει βυθὸν φρονεῖται καὶ φέρωνται βυθὸν γύρω τὸν βύθον.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τοῦτον δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιῶ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴ περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα) Γεωδ. Σελ. - 79/4
 Γεωδ. ~~Γεωδ.~~ συνδεδεμενη με τη Γ. και θα ειναι μαζι με τη
 Γ. συνδεδεμενη με το εχουμε τον και τον πληθυσμο
 ειναι δεμενο. Γεω. Γεωδ.

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνατισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Αὐτὸς ὁ μηχανικὴς τρόπος ἀλωνισμοῦ δὲν χρησιμοποιεῖται.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
βωλῶσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
στικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων; . . . . .

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

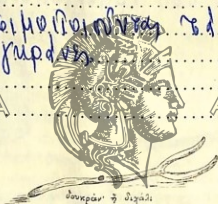
Ἀρχίζει μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου
καὶ διαματᾷ τὸ ἡλιοβασιλευμαδι
καὶ ἀρχίζει καὶ πάλι τὴν ἐπομένην ἡμέραν

- 12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Χρησιμοποιοῦνται καὶ διμυρᾶνι καὶ
οἱ δουκράνι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; .....

Αὐτὸς ἢ δουρεῖα μὲ τὸ διμυρᾶνι ρίπτει
καὶ δουρεῖα.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

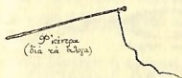
Ἐπιδόχη διὰ τὸ ἄλωνα καὶ καμουτσί κερὰ
ἔχει 1 μέτρο καὶ οἰνί καὶ μισθὸ (1/2) μ. ξύλου

τὸ καμουτσί κερὰ

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . . .

Ἡ κατὰ τὴν ἐργασίαν τὴν ἀλωνίσματος λέγεται ἡ ἀπλώματι. Τὴν ἡμέραν μὲν τριὰς ἀπλώματα βγαίνον τριὰς ἀλωνία (τρεῖς στρώσεις).

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) . . .

Χονδρόσταχυα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τὰς τοῦ ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικὰ ἀλωνίσται (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. πορπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν . . .

Ὁ γεωργὸς μὲν τὰ δικά του ζῶα ὑπάρχον ὅμως γεωργοὶ τοῦ δὲν ἔχουν ζῶα, δὲν χωρίζουν τὸν τρόπο ἀλωνίσματος καὶ τότε δξανα χωρίζονται καὶ πληρωθῶν μεθυσθῶν ἄλλο εἶδος ἀλωνιστῶν καὶ ποχωριστῶν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπάρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Γινέσθαι καὶ γίνεσθαι χονδρὸν μετὰ τὸν κόπανον.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; . . .

Ἀλλὰ ἰδιαίτερη ὀνομασία δὲν εἶχε. Ἡ τοῦ κόπανου πλατεῖα δὲ τὸ μήκος αὐτοῦ, πᾶκος 15 ἐκατοβ καὶ ὀκταεκατοβ ἀπὸ τοῦ μετρίου μετὰ προεξέχουσαν τὴν λαβήν.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).

ἐν τῷ χωρῷ...
ὁ μὲν πρῶτος ἐχρησιμοποίητο διὰ τὸν φάβα καὶ
τὰ ρεβίθια.

κόπανος στρογγυλός

ξύλο κομμομένο διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

ἐν τῷ χωρῷ...
μελὲς τῆς οἰκογενείας τῆς βιβλίου καὶ φημι
ποῦ... ὅτι τελευταῖοι ἤρχοντο καὶ ἔρχοντο
ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν... μετὰ τὴν ἄλυσιν...

- 21) Ποῦ ἔτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ή φωτογραφίας) το υποβλήμα
πληνται χωρίς και ημέρα έδω να βεβαιώνη. Πλην. Μην
την εξαγωγή. εν καρπού το υποβλήμα. Εμνην έχου-
ποιήτομα. Εχρησιμοποίητο. χρησιμοποίηται δε υπο-
μνη, διότι υπόψη των. χωρίς και την παρασκευή καρπού.

- Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας; Ἐξέχον. Πολλοὶ μὲν διέφορον φράσιν διὰ ὅπως: 1) Βότεια μὲν ἔρχεται διὰ τῆς ἡμέρας βασιλοῦσαν 2) Λημναῖον τὰ κύνια ὅτε βουνά...

- Ποῖος τὴν ἐπρωμηθεύῃ (πρόσωπον, συν. αὐρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς).

- Αδελφοί μου, ονομαστικά, με το πλάι της. Τότε γέγραψα
τη φράση «Τώρα είναι έτοιμο για γέννημα»

— 25 —

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ο. Δωροθέη Σχη.*

ὁ κήμα βροχῶδες. εἰς αὐτὴν ἔβην, γινώσκων...
 ὁ ταυρὸς, καὶ τὰ βλάστη. ὁ νομισμοὶ τοῦ...
 χρόνον περιβόητον, ἀλλὰ καὶ καὶ ἐκκαί...
 ἐκείνου καὶ τὸ θῶ. πρὸς εὐχὴ τοῦ σταυρῶν γὰρ...
 καὶ ὁ Δοξαδομένη ὁ θῶ.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φυτάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Με το ψευδαι και το διπλανι.

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Πότε ο Άνδρας... και πότε η γυναίκα...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δεύτερον ἄλυνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

[illegible]

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
 νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

..... Διὰ τὸ ἀνέμισμα δὲν γίνεται ὅπως
 ἀναφέραμε ἐν Τελείῳ καὶ ῥιζομα γίνεται
 μὲ τὸν πύσανο καὶ τὸ δισμὴ δξυλᾶ..

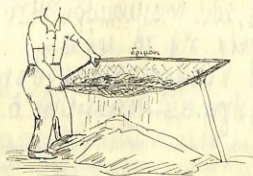
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

.. Μὲ τὸν πύσανο, καὶ βιννο καὶ βιννῆα..

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀποβαρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρον, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

τὸ ἀνέμισμα ..... ἢ βύθισμα ..... τὸ λιχνίσμα καὶ
τὸ τέρψιμο καὶ τὸ φέρεμα
γίνεται μετὰ ἀνέμω
καὶ ἐν βύθῳ .....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ .....

Σχηματίζεται ὅταν ὁ καρπὸς εἰς σωρόν μετὰ
τὸ φέρεμα καὶ χαράσσεται σταυρὸς καὶ
τὸ φτυάρι μὴ γνύεται ἀπὸ τὸν σωρό .....

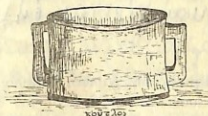
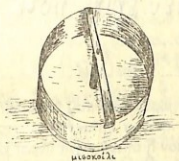
- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Πῶς γίνεται μερικῶς .....

ὡς πρὸς τὸν νομισματικὸν ἡτοι-
« Μὲ ὑψέλιον καὶ τὸ φέρεμα »
« καὶ τὸ χρονον περικλυθεῖρα »
« ὁ ἴδιος γέφυρα ἀσφαμένον ὁ θεός » .....

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι ; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ιχνο-
γράφημα αυτού· βλ. κατωτέρω σχετικώς εικόνας).....

ΜΟΧΛΗ

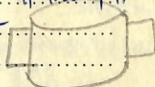
2) Ποια άλλα βάρη κατεβάλλοντο εις είδος εις τὸ άλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλανιάτικο κλπ.

ναί
ναί
ναί
πολλὴ πορὸς ναί

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ιχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν).....

Μετρήν. βεβαρ. χωρητ.
νόητος 10 βεβαρ.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περιήττωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) .....

οὐ μαρτυρ. μεταφ. φέρειται χωρὶς
ναί ἐν μέρ. ἐν τῇν. οὐ μὲν. καὶ διαξέται
μὲν. οὐ. ἢ μ. π. ἀρ. ....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ άλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον; Τὸ ἄχυρο μὲν ἐφάρξατο,
πράγμα. Αὐτὸ δὲ μὲν αὖτις καὶ ἐνήμερ, ἐν τῷ
ἀχρῶνι.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

...Τέτοιος κωπική δεν έγινε ποτέ ούτε
και γίνει αήμερος

- 6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή του σπόρου προ του θερισμού κατασκευάζεται τότε ή μετά τον θερισμόν πλέγμα (πλεκτή) εκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; .

... Mai mai considerăm în to duomori-
flox:

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὐτὴ ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς· ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; λέχεται θάνατος

ἔτι... ἐν ἡμῶν ταπεινότητι... ὑποτασσόμενοι... ἐν δ' ἡμετέροις
ἐν ἡμῶν ταπεινότητι... ὑποτασσόμενοι... ἐν δ' ἡμετέροις
ἐν ἡμῶν ταπεινότητι... ὑποτασσόμενοι... ἐν δ' ἡμετέροις

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίᾳς ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Karad eni nterpa von N.d.G.A.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; . . . . .

Երև. Որպես հիմք ըն. Ռ.ձ.Յա. կազմ. Երև.
Ջ. Կոստան. Երև. Ար.Յ.Յ.Յ.Յ., Երև. Ջ.Ռ.Ռ.Ռ.
Երև. Երև.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

... Ὁλη. ἀναφύραμε ζύζα.

- 4) Καίονται (ἢ ἑκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) ....

... καὶ-καίρεται τὸ ὁμοίωμα τοῦ
... Ἰούδα.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

... Ὁλη. καὶ ἀναφύραμε ἀναφύραμε, τὸ Πάσχα.
... καὶ βερμεκρῖματα τὴν πρώτην ἡμέραν ἐν-
... τελεῖται τὸ ἔθιμο τῆς φανῆς. Παρουσιάζε-
... ται καὶδε χρόνος μετὰ ἀναφύραμε γυναι-
... κια ὑπὸ τῶν Παιδῶν, δίδονται ἔλαι περι-
... βότερον γαμψόθηκα εἰς τὰς ἁγίας
... ἡμέρας τοῦ Πάσχα. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ